

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА**

Історичний факультет

Кафедра етнології та краєзнавства

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**Етнокультурний туризм в країнах Сходу
для студентів**

галузь знань	03 Гуманітарні науки
напрямок підготовки	032 Історія та археологія
освітній рівень	другий (магістерський)
освітня програма	Сходознавство
вид дисципліни	обов'язкова

Форма навчання	<u>денна</u>
Навчальний рік	<u>2024 /2025</u>
Семестр	<u>3</u>
Кількість кредитів ECTS	<u>4</u>
Мова викладання, навчання та оцінювання	<u>українська</u>
Форма заключного контролю	<u>екзамен</u>

Викладач:

ТЕРЕС Наталія Володимирівна, кандидатка історичних наук, доцентка,
доцентка кафедри етнології та краєзнавства

Пролонговано: на 20___/20___ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
на 20___/20___ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.

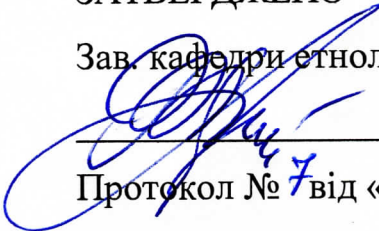
КИЇВ – 2024

Розробниця:

ТЕРЕС Наталія Володимирівна, кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри етнології та краєзнавства.

ЗАТВЕРДЖЕНО

Зав. кафедри етнології та краєзнавства

_____ (Валерій КАПЕЛЮШНИЙ)

Протокол № 7 від « 21 » 12 2023 р.

Схвалено науково-методичною комісією історичного факультету

Протокол від « 22 » 12 20 23 року № 3

Голова науково-методичної комісії _____ (Наталія ТЕРЕС)

(підпис)

ВСТУП

1. Мета дисципліни – опанувати комплекс знань щодо основних етапів розвитку мандрівництва та етнокультурного туризму в країнах Сходу від стародавніх часів до сучасності, розкриттю особливостей державної політики щодо використання етнокультурної спадщини,

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

1. *Знати* класифікацію країн Сходу, основні історичні та етнокультурні та релігійні характеристики .
2. *Вміти* виокремлювати основні культурні та етнографічні об'єкти країн Сходу, формувати цілісну уяву про сутнісні їх характеристики.
3. *Володіти елементарними навичками* історичного аналізу джерел, пошуку інформації в електронних базах даних та їх систематизації, підготовки текстів та матеріалів, комунікації та презентації з етнокультури країн Сходу.

3. Анотація навчальної дисципліни:

Курс складається з двох *змістових модулів*.

Перший ознайомлює з періодизацією етнокультурного туризму в країнах Сходу, еволюцією його форм і видів впродовж історичних епох, особливостями історико-культурної спадщини, географічних ландшафтів та засадами державної політики з розвитку етнокультурного туризму в країнах Північної Африки та Близького Сходу.

Другий модуль присвячено вивченню розвитку історико-культурного туризму в країнах Закавказзя, Центральної Азії, Східної, Південної Та Південно-Східної Азії.

4. Завдання (навчальні цілі): полягають у забезпеченні цілісних знань щодо змісту, головних здобутків розвитку етнокультурного туризму в країнах Сходу, аналізі його пам'ятокознавчої та релігійної складової, розкриттю особливостей державної політики в галузі туризму, аналізі сучасного стану етнокультурного туризму в країнах Сходу.

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)	Відсоток у підсумков ій оцінці з дисциплін и
Код	Результат навчання			
1.1.	<i>Знати</i> класифікацію країн Сходу, основні періоди становлення та розвитку мандрівництва та туризму.	<i>лекція, семінар, самостійна робота</i>	<i>індивідуальне завдання (реферат)</i>	5
1.2.	<i>Знати</i> категоріальний апарат наукової дисципліни, класифікацію етнокультурних пам'яток, основні	<i>лекція, семінар, самостійна робота</i>	<i>Контрольна робота з тем ЗМ 1 (тест)усне</i>	10

ПРН 07. Зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з питань історії країн Сходу до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
--	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

7. Схема формування оцінки.

7.1 Форми оцінювання студентів:

- семестрове оцінювання:

1. Контрольна робота з тем ЗМ1 (тест): РН 1.3. – 10 балів/ 5 балів*.
2. Контрольна робота з тем ЗМ2 (тест): РН 1.5. – 10 балів/ 5 балів.
3. Індивідуальне завдання 1: РН 1.1. – 5 балів/ 3 балів.
4. Індивідуальне завдання 2: РН 1.6. – 5 балів/ 3 балів.
5. Оцінювання роботи під час семінарських занять (ЗМ 1): РН 1.2, 3.1. – 10 балів/ 5 балів.
6. Оцінювання роботи під час семінарських занять (ЗМ 2): РН 1.4., 3.2. – 10 балів/ 5 балів.

* максимальний бал/ пороговий бал для отримання позитивної оцінки з відповідної форми контролю.

- підсумкове оцінювання: екзамен.

7.2 Організація оцінювання:

Контроль знань здобувача освіти здійснюється за модульно-рейтинговою системою. Загальну кількість балів формують семестрові бали, отримані з усіх тем двох змістових модулів (бали, отримані за модульні контрольні роботи; бали, отримані за виконання індивідуальних завдань; бали, отримані за роботу на семінарських заняттях).

Зміст курсу поділений на 2 змістових модулів. Кожний змістовий модуль включає в себе лекції, семінари, індивідуальну та самостійну роботу студентів, які завершуються рейтинговим контролем рівня засвоєння знань програмного матеріалу відповідної частини курсу. У змістовий модуль 1 (ЗМ1) входять теми 1 – 6, у змістовий модуль 2 (ЗМ2) – теми 7 – 11.

Результати навчальної діяльності студентів оцінюються за 100-бальною шкалою.

<u>Змістовий модуль 1.</u> Етнокультура і туризм: історія, структура, особливості. Країни Північної Африки та Близького Сходу.			<u>Змістовий модуль 2.</u> Етнокультурний туризм в країнах Закавказзя та Азії.			Екзамен
30 залікових балів (максимум)			30 залікових балів (максимум)			40 залікових балів (максимум)) 40 балів (максимум)
Самостійна робота (виконання індивідуального завдання)	Семинари	Модульний контроль	Самостійна робота (виконання індивідуального завдання)	Семинари	Модульний контроль	
5 (максимум)	15 (максимум)	10 (максимум)	5 (максимум)	15 (максимум)	10 (максимум)	

Предметом самостійної роботи студентів є опрацювання ними як окремих тем, так і деяких розділів тем програми курсу. Перевірка рівня засвоєння матеріалу самостійно опрацьованих тем чи окремих розділів здійснюється під час семінарських занять, оцінювання індивідуальних завдань (реферат, есе), модульних контрольних робіт, підсумкової контрольної роботи.

Упродовж семестру оцінюється робота студента *під час кожного семінару* (доповідь, доповнення, участь у дискусії). Під час семінару студент має можливість отримати від 1 до 5 балів. Критеріями оцінювання відповіді студента під час семінару є:

- повнота розкриття питання 2 бали;
- логіка викладення 1 бал;
- використання основної і додаткової літератури 1 бал;
- аналітичні міркування, вміння робити висновки 1 бал.

Виконані індивідуальні завдання (реферат та есе) студент подає викладачеві не пізніше ніж за два тижні до проведення модульного контролю з відповідного Змістового модулю, зокрема, **Індивідуальне завдання 1** (орієнтовно до 15 жовтня) і **Індивідуальне завдання 2** (орієнтовно до 25 листопада).

Критерії оцінки **Індивідуального завдання 1 (реферат):**

- глибоке розкриття проблеми, відображена власна позиція 9-10 балів;
- обґрунтоване розкриття проблеми 7-8 балів;
- тема розкрита неповно 5-6 балів;
- реферат суто компілятивного рівня 3-4 бали;
- розкритий лише окремий аспект 1-2 бали.

Теми рефератів викладач пропонує студентам на першому семінарському занятті (орієнтовно перша декада вересня).

Критерії оцінки **Індивідуального завдання 2 (есе):**

1. глибоке розкриття проблеми, відображена власна позиція 9-10 балів;
2. обґрунтоване розкриття проблеми 7-8 балів;
3. тема розкрита неповністю, обмежена джерельна база та обґрунтування 5-6 балів;
4. робота переважно компілятивного рівня 3-4 бали;
5. розкритий лише один окремий аспект теми 1-2 бали.

Тематику есе викладач пропонує студентам на першому семінарському занятті модулю (орієнтовно остання декада жовтня).

Після завершення відповідно Змістового модулю 1 і Змістового модулю 2 проводяться **модульні контрольні роботи (МК)**, зокрема, **Контрольна робота ЗМ1** (остання декада жовтня) і **Контрольна робота ЗМ2** (остання декада листопада).

Участь студентів в контрольних заходах обов'язкова. МК проводиться у письмовій тестовій формі. Тест містить 20 тестових завдань, правильна відповідь на кожне з яких

оцінюється в 0,5 бала. Максимальна кількість балів, яку студент може набрати за МК – 10 балів. Студент, який не виконав вимоги по самостійній роботі, не допускається до складання МК, і даний модуль йому не зараховується.

У випадку відсутності студента з поважних причин відпрацювання та перездачі модульних контрольних робіт здійснюються у відповідності до «Положення про порядок оцінювання знань студентів при кредитно-модульній системі організації навчального процесу» від 1 жовтня 2010 року.

Екзаменаційний білет містить два завдання, кожне з яких оцінюється в 20 балів. Критеріями оцінювання відповіді є:

Відповідь повна, подане власне бачення проблеми	19-20
Відповідь повна, подане власне бачення проблеми та зроблені ґрунтовні висновки, проте наявні окремі незначні помилки при викладі фактичного матеріалу	16-18
Відповідь відображає знання фактичного матеріалу з питання	13-15
Відповідь демонструє знання фактичного матеріалу, але допущені окремі помилки	10-12
Відповідь фрагментарна, відображені лише деякі аспекти проблеми	7-9
Відповідь фрагментарна, наявні суттєві помилки при викладі фактичного матеріалу	4-6
Відповідь має значні помилки	1-3

Умовою допуску до екзамену є отримання студентом під час семестрового оцінювання не менше ніж 20 балів (**критично-розрахунковий мінімум**). При цьому обов'язковим є успішне складання модульних контрольних робіт. **Рекомендований мінімум** для допуску до екзамену – 36 балів.

При простому розрахунку отримаємо:

	Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Екзамен	Підсумкова оцінка
Мінімум	18	18	24	60
Максимум	30	30	40	100

7.3 Шкала відповідності оцінок

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекцій та семінарських занять.

Назва теми	Кількість годин		
	Лекції	Семінари	Самостійна робота
Змістовий модуль 1. Етнокультура і туризм: історія, структура, особливості. Країни Північної Африки та Близького Сходу.			
Тема 1. Предмет і завдання дисципліни. Класифікація етнокультурних пам'яток, історіографія та джерела вивчення.	2	-	6
Тема 2. Культурні, історичні та релігійні ландшафти країн Сходу, символіка місця і простору як основа етнокультурного туризму.	2	-	6
Тема 3. Туризм як форма збереження традиційної культури народів Сходу. Пустельний туризм.	2	1	6
Тема 4. Формування туру етнокультурного спрямування: особливості, структура, методика.	4	1	6
Тема 5. Етнокультура і туризм в країнах Північної Африки (Марокко, Туніс, Алжир).	2	2	6
Тема 6. Етнокультурний туризм в країнах Близького Сходу (Єгипет, Туреччина, ОАЕ, Саудівська Аравія).	2	2	6
<i>Індивідуальне завдання 1.</i>	-	-	6
<i>Модульна контрольна робота 1.</i>	1		-
Змістовий модуль 2. Етнокультурний туризм в країнах Закавказзя та Азії.			
Тема 7. Етнокультурний туризм в країнах Центральної Азії (Казахстан, Туркменістан, Узбекистан, Таджикистан).	2	1	6
Тема 8. Етнокультурний туризм в країнах Закавказзя (Грузія, Вірменія, Азербайджан).	2	1	6
Тема 9. Етнокультурний туризм в країнах Південно-Східної Азії (Малайзія, Індонезія, Таїланд, В'єтнам, Камбоджа, Філіппіни).	2	1	6
Тема 10. Етнокультурний туризм в країнах Південної Азії (Індія, Пакистан, Непал, Шрі-Ланка).	2	1	6
Тема 11. Етнокультурний туризм в країнах Східної Азії (КНР, Японія, Південна Корея, Тайвань).	4	2	6
<i>Індивідуальне завдання 2.</i>	-	-	6
<i>Модульна контрольна робота 2.</i>	1		
Разом	28	12	80

Загальний обсяг 120 год., в тому числі:

Лекцій – 28 год., семінарів – 12 год., самостійна робота – 80 год.

9. Рекомендована література:

Основна:

1. *Божидарник Т.* Міжнародний туризм: Підручник. К., 2019.
2. *Великочий В.С., Дутчак О.І., Шикеринець В.В.* Міжнародний туризм. Івано-Франківськ, 2015.
3. *Любіцева О.О., Шпарага Т.І.* Музейний туризм. Навчальний посібник. К., 2021.
4. *Останчук В.В., Коваль П.Ф., Андрєєва Г.П.* Історія туризму: Навчальний посібник. Ніжин, 2008.
5. *Рубель В.А.* Історія Середньовічного Сходу. К., 2002.
6. *Сапелкіна З.П.* Релігійний туризм: навчальний посібник. К., 2009.
7. *Смаль І.В.* Туристичні ресурси світу. Ніжин, 2010.
8. *Устименко Л.М., Афанасьєв І.Ю.* Історія туризму: Навчальний посібник. К., 2008.

Додаткова:

1. *Рожнова В., Терес Н.* 2013. Проблеми і перспективи розвитку етнотуризму: український та зарубіжний досвід. *Етнічна історія народів Європи*. Вип. 39. С. 35-44.
2. *Терес Н.* Етнотуризм. Посібник. К., 2022.
3. *Терес Н., Романів Я.* 2022. Мавританська історико-культурна спадщина в сучасному туризмі Іспанії *Етнічна історія народів Європи*. Вип. 67. С.116-122.
4. *Caust J., Vecco M.* 2017. Is UNESCO World Heritage recognition a blessing or burden? /Evidence from developing Asian countries, *Journal of Cultural Heritage*. № 27, 1–9. <https://doi.org/10.1016/J.CULHER.2017.02.004>.
5. *Chon K.* 2008. Cultural and Heritage Tourism in Asia and the Pacific. L., New York.
6. *Diekmann A., Smith M.K.* 2015. Ethnic and minority cultures as tourist attractions. Channel View Publications.
7. *Graham B.J.* and ets. 2016. A geography of heritage: power, culture, and economy. Routledge.
8. *Guan K.C.* 2019. The Maritime Silk Road: history of an idea, *Nalanda-sriwijaya Centre Working paper series*. № 23.
9. *Huzban W.* 2006. Explaining the Arab Middle East Tourism Paradox, *Arab World Geographer*. № 9 (3).
10. *Lee S., Phau I., Yu M.H., Li F., Quintal V.* 2016. Heritage Tourism in Singapore Chinatown: A Perceived Value Approach to Authenticity and Satisfaction, *Journal of Travel & Tourism Marketing*. № 33 (7).
11. *Maracabati E.* 2012. Tourism in the Middle East: Conflicts, Crises and Economic Diversification, Same Critical Issues // *International Journal of Tourism Research*. DOI: 10.1002/jtr.1882.
12. *Queirós A.S.*, 2017. Tourism Management of Human Heritage on a new Paradigm of Environmental Tourism, *International Journal of Scientific Management and Tourism*. № 3-4.
13. *Signé L.* 2018. Africa's tourism potential. Trends, drivers, opportunities, and strategies. *Africa Growth Initiative*. December.
14. *Ricci A.* 2021. Tourism as a geopolitics weapons: case from the Saudi Arabia, *Academia Letters*, <https://doi.org/10.20935/AL1298>.

15. Ayundasari L., and ets. 2021. Development strategy sustainability of historical and cultural tourism in Pacistan, In: *Development, Social Change and Environmental Sustainability*, Routledge.
16. Orbasli A. 2018. Urban Heritage in the Middle East: Heritage, tourism and the shaping of new identities. Routledge.
17. Sun Nuo Zhu Ma, Badaruddin Bin Mohame. 2023. Heritage Tourism and Cultural Identity in China: Challenges and Opportunities for Development. *Archives*. Vol. 8. Num. 7.